

Kirkkojärven kalatiehanke

Teknlk 18.03.2025 § 59

Valmistelija

Vesitalousasiantuntija Peetu Pesonen p. 040 8672 262

Kittilän kunnanhallitus esitti vuoden 2023 budjettiin 30 000 € rahoituksen selvitys- ja suunnitteluhankkeeseen, jonka tavoitteena on rakentaa Kirkkojärven padolle luonnonmukainen ohitusuoma Ounasjoen ja Aakenusjoen välisen kulkuyhteyden palauttamiseksi. Projekti käynnistettiin vesitalousasiantuntijan aloitettua työt elokuussa 2023, jolloin rahoitus siirrettiin vuoden 2024 budjettiin.

Esiselvityksen valmistelu aloitettiin konsulttiyrityksen (Finnish Consulting Group oy) kanssa joulukuussa 2023. Esiselvitys valmistui huhtikuussa 2024, mutta sitä laajennettiin kunnan maastomittauksilla ja konsulttiyritykseltä tilatuilla lisätöillä. Laajennettu raportti valmistui vuoden 2025 maaliskuussa.

Hankkeen kustannukset vuosina 2023 – 2024 ovat olleet 9 951,50 €, johon kohdentui ELY-keskuksen 50 % avustus kalataloustoimenpiteen toteuttamiseen (4 975,75 €). 2 814,34 € kustannukset lisätöistä kohdentuivat vuodelle 2025 ja lisätöiden ja jatkosuunnittelun osalta on haettu ELY-keskukselta rahoitusta vuoden 2024 joulukuussa, käsittely on vielä kesken.

Tämänhetkinen tilanne maastokäyntien ja konsulttiyrityksen mallinnusten pohjalta on, että Kirkkojärven eteläpäästä Aakenuskanavaan johtavat rumpurakenteet muodostavat vedenpinnan ja rumpujen alaosan korkeuseron vuoksi nousuesteen. FCG katsoi mallinnusten perusteella Kirkkojärven ja Ounasjoen välisen pohjapadon ja siihen liittyvän luiskan muodostavan nousuesteen luiskan jyrkän kaltevuuden vuoksi, jonka lisäksi alivirtaamatilanteessa pohjapadon kautta ei kulje riittävästi vettä.

FCG:n esiselvityksessä päädyttiin kalatiekunnostuksen osalta seuraaviin vaihtoehtoihin:

A) Aakenuskanavan ja rumpujen kunnostus

Kustannusarvio 10 000 – 30 000 €

B) Kalaluiskan toteutus pohjapadon yhteyteen

Kustannusarvio 20 000 – 40 000 €

C) Aakenuskanavan ja rumpujen kunnostus sekä kalaluiskan toteutus pohjapadon yhteyteen

Kustannusarvio 30 000 – 70 000 €

D) Kalatie toteutetaan Aakenusjoen ja Ounasjoen väliseen maakannakseen luonnonmukaisena keskiuomana

Kustannusarvio 50 000 – 80 000 €

Kittilän kunnan vuoden 2025 budjetissa on varattu 15 000 € kalatien suunnittelun jatkamiseen. FCG on toimittanut arvion jatkosuunnittelun

kustannuksista rakennussuunnitelmatasoiseen suunnitelmaan, josta laaditaan työselostus ja piirrustukset rumpujen ja/tai pohjapadon rakenteisiin liittyvistä muutostöistä. Vaihtoehdon A osalta jatkosuunnittelun kustannusarvion on 5 000 – 6 000 €, vaihtoehdon B osalta 7 000 – 8 000 € ja vaihtoehdon C osalta 12 000 – 14 000 €. Vaihtoehdon D osalta ei ole jatkosuunnittelun kustannusarviota.

Esittelijä	Tekninen johtaja Jänkälä Roni
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta päättää, että Kirkkojärven kalatiehankkeen jatkosuunnittelussa edetään kohdan C mukaan; Aakenuskanavan ja rumpujen kunnostus sekä kalaluiskan toteutus pohjapadon yhteyteen.
Päätös	Tekninen johtaja muutti päätösehdotustaan keskustelun jälkeen seuraavasti: Tekninen lautakunta päättää, että Kirkkojärven kalatiehankkeen jatkosuunnittelussa edetään kohdan C ja D mukaan, selvitetään vaihtoehto D mukainen jatkosuunnittelun kustannusarvio sekä lupavelvoitteet ja rakentamiskustannukset.

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Teknlk 24.06.2026 § 70
155/10.03.01.00/2025

Valmistelija	Vesitalousasiantuntija Peetu Pesonen p. 040 8672 262
--------------	--

Suunnittelussa edettiin teknisen lautakunnan päätöksen mukaisesti. Vaihtoehdon D suunnittelusta pyydettiin lisätyötarjous, joka hyväksyttiin teknisen lautakunnan päätöksen mukaisesti. Kustannuksiksi vaihtoehdon C osalta muodostui 12 535 € ja vaihtoehdon D osalta 7 250 €. Vaihtoehdon C jatkosuunnittelu kuului hankkeeseen haetun avustuksen piiriin, avustuksen osuus oli 50 % kustannuksista.

Hankkeen suunnittelijana jatkoi Finnish Consulting Group Oy, jatkosuunnitelmat tehtiin vaihtoehdon C osalta vuoden 2025 aikana ja vaihtoehdon D suunnitelmat valmistuivat vuoden 2026 alussa. Suunnittelun aikana toteutuskustannukset tarkentuivat vaihtoehdon C osalta noin 45 000 €:n ja vaihtoehdon D osalta noin 100 000 €:n. Vaihtoehdoista laadittiin suunnitelmakartat, asemapiirros ja leikkaukset.

Suunnitelmien toteuttamiseen tarvittavista lupavelvoitteiden muutoksista on kysytty ennakkotietoa Elinvoimakeskukselta. Vaihtoehto C ei tee muutoksia Kirkkojärven virtaamiin, jolloin lupaehtoa virtaamista ei tarvitse muuttaa. Vaihtoehdossa D poiketaan Vesiylioikeuden päätöksen 176/1995 lupaehdosta 3, jossa edellytetään veden juoksuttamista kokonaisuudessaan Aakenuskanavan kautta Aakenusjoen tulovirtaaman ollessa alle 1,39 m³/s. Vaihtoehto D vaatisi olemassaolevan lupapäätöksen muuttamista ja uutta Vesilain 587/2011 luvun 3 2§:n mukaista lupaa.

Vaihtoehtoja tarkastellessa suosituksiksi on muodostunut vaihtoehto C. Suosituksen perusteluna toimivat yksinkertaisempi lupaprosessi, erot kustannusarviossa ja nykyisten rakennelmien maisema-arvon lisääminen, lisäksi osa vaihtoehdon C toimenpiteistä liittyy Rambollin suorittamaan lupavelvoitteiden selvityksen toteutettavien toimenpiteiden listaan.

Esittelijä	Tekninen johtaja Jänkälä Roni
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta päättää hankkeen jatkamista toteutukseen vaihtoehdon C mukaisesti.
Päätös	<p>Lautakunta päätti että hankkeen jatkamista toteutetaan vaihtoehto C suunnitelman mukaisesti seuraavilla muutoksilla: kanavan kunnostaminen enemmän luonnonmukaiseksi, selvitetään rumpuputkien uusimismahdollisuus, louheet ja murskeet pois ja luonnonkivet tilalle. Lisäksi selvitetään samassa yhteydessä vielä D vaihtoehtoa.</p> <p>Vesitalousasiantuntija Peetu Pesonen asiantuntijana tämän pykälän esittelyn aikana klo 13:06-13:52.</p>